

KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL

2009. tél

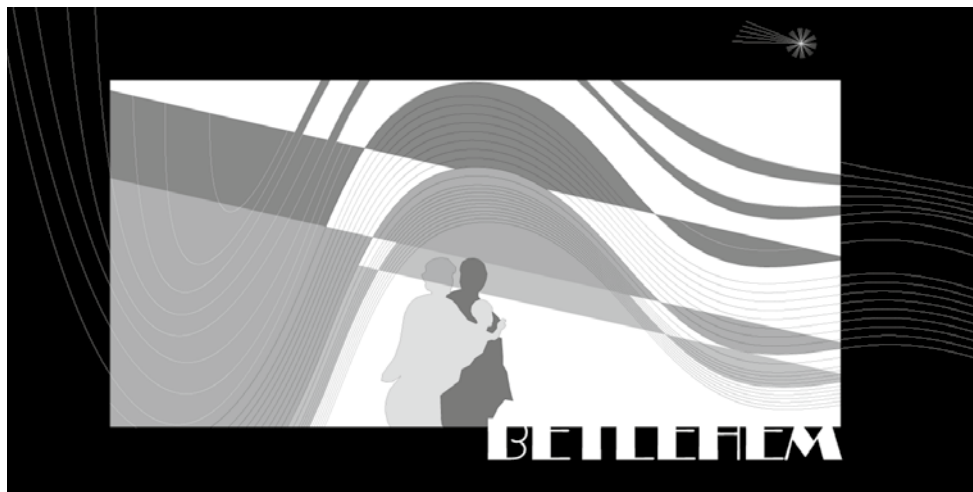
XIII. évfolyam 3. szám

Károlyi Amy *Várakozás*

*nem tudok vizen járni
követ kenyérré változtatni
halakat megsokasítani
nem tudok holtat feltámasztani*

ezért arra várok, ki

*tud a vizen járni
tud követ kenyérré változtatni
megtöbbszöríti a halakat
és felébreszti a halottakat.*

*Áldott karácsonyt kívánunk
minden kedves Olvasónknak!*

KARÁCSONYI ÖSSZEÁLLÍTÁSUNKBAN

a család minden tagja találhat korosztályához illő olvasnivalót szentestére és az otthon töltött napok csendes perceire.

Ajándékozottak

Történt pedig azokban a napokban, hogy Augustus császár rendeletet adott ki: írják össze az egész földet. Elment tehát mindenki a maga városába, hogy összeírják. (Lk 2, 1,3)

Milyen különös, hogy a karácsonyi evangélium első három verse világi kérdésekről szól. Lukács népszámlálásról számol be, amit ma nyugodtan mondhatnánk adóbevallásnak, egészen pontosan adóbeszedésnek.

Akkor sem volt más a helyzet. A nép zúgolódott, hiszen sokaknak útra kellett kelniük, és bizonyára akkor is sokan feltették a kérdést: Mennyit még? Természetes kérdés volt ez akkor is. Természeteszerűleg idegenkedünk az adóktól. Nem volt ez másképp kétezer évvel ezelőtt sem.

József mégis elindult, és azóta mindig kínálkozik számunkra a lehetőség, hogy évente legalább egyszer a karácsonyi történet összefüggésében elgondolkodjunk az adókról.

Nemrég olvastam, hogy az adózás a felebaráti szeretet hivatalos megnyilvánulása. Ha az ember maga dönthetné el, hogy kinek adjon a javaiból, bizonyára elsősorban azoknak adna, akiket arra érdemesnek tart. Az adózás

abban segít, hogy egyenletesebben osszuk szét javainkat a rászorulóak között. Miért is küzdött Robin Hood? A szegényeknek akart adni a gazdagok feleslegéből. Ma talán így fogalmaznánk: azokról is gondoskodni, akik magukról nem tudnak. Nem csak anyagi okok miatt...

Vajon megváltozna-e az adókhöz való viszonyunk, ha úgy tekintenénk rájuk, mint ajándéokra, karácsonyi ajándéokra? Persze nem nekünk, hanem másoknak. Mi egyébként is megkaptuk már a legnagyobb ajándékot.

Nem gondolom, hogy József ne kritizálta volna az akkori adószokásokat. Még az is lehet, hogy magában bosszankodott és tiltakozott. Talán volt egy-két újtító javaslata is. Volt rá oka. De egy biztos, hogy József elindult, és engedelmsége által részesesé vált a legnagyobb ajándék előkészítésének.

Az egész menny és föld ma velünk örvendez, Hogy Isten elküldte Szent Fiát népéhez, És minden teremtmény repes örömben Krisztus születésén. (EÉ 159,3)

Joób Máté

Családi áhitat szentestére

Karácsony előestéje. Együtt a család, a fenyőfa feldíszítve, az esti istentisztelet után gyors terítés, egy-két ajándékot még sietve becsomagolunk, hogy a gyertyagyújtás, csengettyűszó után újra kibontsák. Érezzük – ahogy korosodunk, egyre jobban érezzük –, valami kimaradt: az „ünnepeltről” elfelejtkezünk. Ti, fiatalok bátorságotokkal segíthettek azon, hogy ez ne legyen így. Vegyétek kézbe a Bibliákat, s olvassátok fel – még ha kívülről tudja is mindenki, – a karácsonyi történetet; énekeljétek énekeskönyvből, énekeltesétek meg az izgatott kistestvéreket, a kimerült felnőtteket! Még jobb, ha segítetek megszervezni egy kis családi áhitatot. Ennek legegyszerűbb sorrendje lehet a következő:

1. Adventi ének (például Ev. Énekeskönyv 131 Jöjj, népek Megváltója)

2. Imádság és Miatyánk

3. Evangéliumolvasás (Lk 2,1-20)

4. Karácsonyi ének (például: EÉ 161 Ím, jászlad mellett térdelek)

Alább olvasható egy kicsit hosszabb rend is. Ez egy kevés előkészülettel is jár, de ahol nagyobb a család, biztosan nem lehetetlen megvalósítani. És ha van, aki szenteste nem jut el templomba, annak különösen ajánlom. Három felolvasóra készült a szöveg, az **Olvasó I.** legyen valaki a felnőttek közül, az **Olvasó II.** lehet jól olvasó tizenéves; az **Olvasó III.** „refrénjeit” rábízhadjuk iskolás kistestvérünkre is. Persze az egészet másképp is be lehet osztani, attól függően, hány aktív résztvevőre számíthatunk. Fontos, hogy legyen kéznél elegendő énekeskönyv, s másoljunk előre annyi példányt a szövegből, ahány felolvasónk lesz.

Ha a Magnificatot is énekelni akarjuk, azt bizony egy kicsit gyakorolnunk kell, de megéri. S ha van közöttetek valaki, aki hangszerével egy csöppet muzsikál is vagy verset mond, persze azt is beleillesztheti az esti programba.

Bence Gábor

Hosszabb rend szentestére

Kezdő ének: EÉ 137, 1. és 4. versszak (Jer, tárjunk ajtót...)

Olvasó I.

A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát.

A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog.

Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk.

Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni:

Csodálatos Tanácsos, erős Isten,

Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!

Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége Dávid trónján és országában,
Mert megerősíti és megszilárdítja azt törvénnyel és igazsággal
Mostantól fogva mindörökké.

A seregek Urának féltő szeretete
Viszi véghez ezt. (Prófécia: Ézs 9,1;5-6)

Olvasó III. Eljött az Úr Jézus. Jézus itt van közöttünk.

Olvasó II. Örvendj, egész föld, az Istennek!

Énekeljétek neve dicsőségét!
Jertek, és lássátok Isten tetteit,
Csodálatos, amit cselekszik az emberek között!

Az egész föld leborul előtted, Istenem,
És énekli neved dicséretét! (Zsoltár: Zsolt 66, 1-2,5,4)

Olvasó III. Eljött az Úr Jézus. Jézus itt van közöttünk.

Közös ének: EÉ 132, 1., 2. és 5. versszak (Elküldötte az Úr...)

Olvasó I. (Igeolvasás: Mária és az angyal találkozása, Lk 1, 26-38)

Magnificat (olvasva vagy énekelve, GyLK 260. oldal) **vagy közös ének:** 157, 1-3 vsz. (Egy zsenge rózsatőről...)

Olvasó II. (Igeolvasás: A karácsonyi történet, Lk 2,1-21)

Közös ének: 156, 1. és 2 vsz. (Jöjj, Isten népe, áldjuk őt...)

Olvasó I: Kezdetben volt az Ige, és az Ige az Istennél volt, és Isten volt az Ige. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött.

Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert:

Ő jött el a világba. (Evangélium: Jn 1, 1,3,9)

Olvasó III. Eljött az Úr Jézus. Jézus itt van közöttünk.

Olvasó I. Az ige testté lett, itt élt közöttünk és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszerűltének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.

Olvasó III. Eljött az Úr Jézus. Jézus itt van közöttünk.

Olvasó II. (Imádság)

Közel van Igéd, Urunk Istenünk, közel van kegyelmed.

Engedd, hogy találkozzunk erőddel, találkozzunk szabadtónkkal!

Ne engedd, hogy süketek legyünk az örömhír meghallására,

Segíts megnyílni és befogadni azt.

Tudjuk, hogy eljött Jézus Krisztus, a Te Fiad, Közénk jön, keres minket, hogy megszabadítson

Ma és minden nap, örökké.

Miatyánk ...

Közös ének: 158 (Krisztus Urunknak áldott születésén...)

Betlehem

A konyhában ültünk a földön, és a tűzhely meleg fénye kiugrott néha, meg-megsimogatván arcunkat. Hallgattunk, de magunkban megvallottuk, hogy a mű tökéletes és nem is vettük le a szemünk róla. Tornya volt, ajtaja volt, ablakai voltak, ahol be lehetett tekinteni (egy krajcárért!), és ha bent meggyújtottuk a kis gyertyát, kivilágosodott az egész épület

valami boldog, meleg világossággal, mint a szívünk abban az időben.

Egyszóval: betlehem volt.

A szent család kicsit oldalt dőlve állt, előtérben a jászollal és a jászolban Jézuskával, aki mosolygott és kövér kis kezét ökölbe szorította, ámbár akkor még nem gondoltunk arra, hogy ha ez a kéz egyszer kinyílik, mekkora

ragyogás árad belőle a világra. Subák, láncos botok, bajuszok és szakállak, kucsmák és a tornyos angyalsüveg már kész volt. Végre elindulhattunk:

- Szabad-e betlehemet köszönteni?

És hulltak a krajcárok Péter perselyébe, amely mind súlyosabban zörgött. Berta Jancsi ugyan apja szórtarisznyáját is a nyakába akasztotta, hogyha valahol enivalót is adnának, de inkább Pétert toltuk előre, zörgő perselyével figyelmeztetve a háziakat, hogy készpénzadományokat várunk.

Na, és a büntetés aztán nem is maradt el. Nem vettük észre, hogy a pénz ördöge vigyorg ránk, és szenteste elindultunk a szomszéd faluba, most már kizárólag azzal a céllal, hogy a perselyt megtöltsük.

Csendes, borús, mégis kemény alkonyat volt. A hó nem olvadt, a varjak károgtak a jegenyén, és a völgyek hajlásaiban fenyegetően kék volt a köd. Útközben Király bácsival találkoztunk, aki érdeklődött, hogy hova tartunk.

- Csak ide, a szomszédba...

Az öreg felnézett az égre

- Hát, én nem mondok semmit, de iparkodjatok, mert ujjan idő gyün, hogy megemlegetitek...

- Sietünk, Király bácsi.

Igazán sietünk volna, de úgy megbámulták takaros betlehemünket, úgy tartóztattak bennünket, etettek, itattak, és főleg úgy megtömtek a perselyt, hogy se láttunk, se hallottunk. Pedig közben feltámadt a szél, lenyomta a felhőket, és szitálni kezdte a havat. Ezt azonban a házak között alig lehetett érezni, de amikor kiértünk a szabad mezőre, belénk mart, és en-

gem, aki a betlehemet vittem, majd belökött a patakba.

- Egyenest! – vezényelt Jancsi. - Ha a nyárfás utat elértük, nincs semmi baj.

- Nem kellene visszafordulni?

- Nem! – üvöltötte Jancsi. – Engem agyonvernek, ha nem leszek ott az éjféli misén.

Az idő és a tér elveszett. A nagy subákat majd a földre nyomta a szél, a hó vágott, mint a jeges vessző és reszketve izzadtunk, ijedt kis erőnk utolsó megfeszítésével.

Vánszorogtunk. A kis betlehem oldalát már feltépte a szél, és kísértetiesen csapkodta a papírt, miközben a kis bádoggcsengő néha megkondult, mint a lélekarang.

Nem tudtuk, hol vagyunk, és a szívünk körül halálos hidegen bujkált a félelem.

- Megfagyunk – mondta valaki, mire Bence Gábris leroskadt a hóra, és sírni kezdett.

És csak álltunk. Összebújtunk Gábris körül, a betlehem lecsúszott kezemből a hóra.

- Imádkozzunk! – mondta ekkor Péter, és ennek a szónak a mélységében egyszerre végtelen csend lett, és abban a csendben alig hallhatóan, de mégis világosan megérintett bennünket meleg szárnyával a távoli harangszó.

- Harangoznak – ordította Jancsi. – Most már biztosan tudom az utat.

- Imádkozzunk! – mondta Péter, és imádkoztunk.

Az éjféli misén már otthon voltunk.

És azóta, ha nagy baj van, és kiesik kezemből a betlehem, azt az imát mondom, és azt a harangszót hallom még ma is.

Fekete István: Betlehem c. írása alapján közli Blázy Árpádné

Jézus Krisztus nevére minden térd meghajlik

Ezt a történetet egy idős lelkipásztortól hallottam, aki a háború ideje alatt a következőket élte át: „A front átvonulásakor, sokakkal együtt az egyik épületegyüttes pincéjében kialakított óvóhelyen húztuk meg magunkat. Az ünnepek is itt értek bennünket. Mivel nem volt fenyőfánk, sem szaloncukrunk, viszont gyermekek is voltak közöttünk, egy fenyőgallyat kerítettünk, amire száraz kenyérből gyúrt galacsinokat aggattunk papírba tekerve. Ez volt a „szaloncukrunk”. Az ágat aztán a sarokba állítottuk és áhítattal vettük körül. Énekelni kezdtünk, én mint lelkipásztor imádságot is mondtam. Ekkor kivágódott a

pince ajtaja, és orosz katonák törtek be rajta, előre tartott géppisztolyokkal. Összevissza kiabáltak, terelgettek bennünket a pince egyik végéből a másikba. Aztán egyikük észrevette a tompa fényben kirajzolódó, sarokban árvalkodó fenyőgallyat. Elkerekedett szemmel, oroszos hanglejtéssel Jézus Krisztus nevét emlegette, majd lassan leengedte puskáját. Mások megilletődve nyúltak sapkájuk után. Nem esett bántódásunk, szép csendesen kisorsfordáltak a pincéből...”

Id. Körpöly Kálmán ref. lelkipásztor visszaemlékezését közli, Blázy Árpádné

Wass Albert: Karácsonyi versek II.

II.
Elindul újra a mese!
Fényt porzik gyémánt szekere!
Minden csillag egy kereke!
Ezeregy angyal száll vele!
Jön, emberek, jön, jön az égből
Isten szekeren a mese!

Karácsony készül, emberek!
Szépek és tiszták legyetek!
Súroljátok föl lelketek,
csillogtassátok kedvetek,
legyetek újra gyermekek
hogy emberek lehessetek!

Vigyázzatok! Ez a mese
már nem is egészen mese.
Belőle az Isten szeme
tekint a földre lefele.
Vigyázzatok hát emberek,
Titeket keres a szeme!

Olyan jó néha angyalt lesni
s angyalt lesve a csillagok közt
Isten szekerét megkeresni.
Ünnepelőben elébe menni,
mesék tavában megferedni
s mesék tavában mélyen, mélyen
ezt a világot elfeledni.

Mert rút a világ, fekete.
Vak gyűlölettől fekete.
Vak, mint az emberek szeme:
az égig sem látnak vele.
Pedig az égből lefele
porzik már Isten szekere!

Minden csillag egy kereke,
ezeregy angyal száll vele,
az Isten maga száll vele
és csillagtükröt nyujt felénk,
mesetükröt, a keze.

Szent tükrébe végre egyszer
Pillantsatok tiszta szemmel,
tiszta szemmel, Istenszemmel
milyen szép is minden ember!
Minden ember szépségtenger
s mint a tenger csillagszemmel
telve vagytok szeretettel...!

Tagadjátok...? Restellitek...?
Elfordulnak fejeitek...?
Megvakultak szemeitek...?
Szépségteket, jóságtokat
nem érzitek, nem hiszitek...?
Csillaggyertyák fénye mellett
Isten elé nem vizitek...?

Akkor bizony rútak vagytok,
szegények és vakok vagytok,
ha szépek lenni nem akartok.
De még így is, szegényen is,
rútan, vakon, mégis, mégis
Isten gyermekei vagytok!

Rátok süti fényes szemét,
elindítja fényszekerét,
jó emberek játékszerét.
Milyen kár, hogy áldó kezét
nem érzitek, nem nézitek
s nem hiszitek már a mesét.
A rút világnak gondja van,
minden embernek gondja van,
a sok angyalnak mind gondja van
s az Istennek is gondja van,
mert mindenekre gondja van.
S így múlik el a szép s a jó
az ember mellől, nyomtalan.

1946

Szenteste kecskeszemmel

Kedves Gyerekek!

Képzeljétek csak, a minap találkoztam egy kecskével! Bemutatkoztunk egymásnak, beszélgetni kezdtünk és összebarátkoztunk. Hamarosan kiderült, hogy kecske barátom már nagyon készül a karácsonyra. Faggatni kezdtem, hogy mégis mit tud róla, és mindenfélét mekegett nekem. Nem mindig volt könnyű

egyből értelmezni a mondatait, de aztán egész jól belejöttem.

Most idézni fogok tőle pár mondatot.

Ha kitaláljátok, hogy embernyelven – hmm... kecske lettem, mekegek – mit jelenthetnek ezek a nevek, kifejezések, és azután összeolvassátok a megfejtett szavak megadott számú betűit, akkor egy olyan szót kaptok megfejtésül, amit szegény kecske barátom több órán át

magyarázott nekem, mire megértettem...
Fejtgessetek kellemesen!

E fejedelem egy gyermeket kerestetett, mert
nem kedvelte. (a szó 5. betűje)

Megetette tejjel e kedves dedet, megszeretgette,
lefektette, s csendesen elmerengett felette. (4.)

Megjelent egeken Betlehem felett, elderengett
messze keletre, s embereket vezetett el e szent
gyermekhez. (1.)

E hely lett ded fekhelye, tehének s egy kecske
lehelgette melegen. (3.)

Teve teteje remek menethely, keleten erre telepedtek,
mentek-mentek, s Betlehemben gyermekre leltek. (2.)

Emberek legeltettek gyepes tereken, s este
meglepetve megremegtek. (3.)

Szent gyermek, Betlehemben lett eleven, felcseperedve
keresztben megmentette embereket. (2.)

Mennyek mellett megjelentek egy sereggel,
lejjebb ereszkedtek s zengedeztek. (3.)

Mády Erzsébet

Betlehem

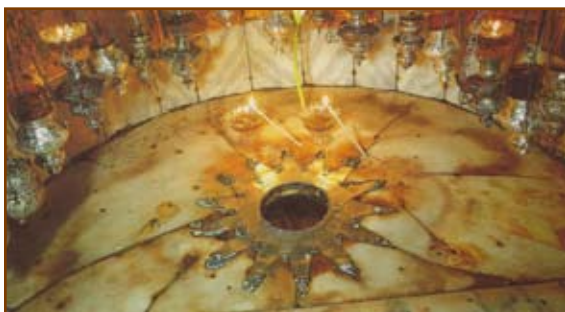
Sikó Zsuzsa doktornő, a nyugdíjas bibliakör hűséges tagjának régi álma valósult meg az ősszel. Karácsony küszöbén szentföldi úti beszámolójából megismerhetjük Jézus születésének helyszínét.

„Tanuljunk meg vágyakozni az után, ami már a miénk” – Márai írta le ezeket a szavakat más kontextusban, de mennyire igaz ez adventre, karácsonyvárásunkra is! Októberben megadott nekem az a kiváltság, hogy zarándokútra mehettem a Szentföldre az Ökumenikus Iroda szervezésében. Jézus kiválasztotta azt a földet, hogy ott szülessen emberi testben és éljen; anyja, követői és az újszülött Egyház is mind erről a földről származtak. „Jézus nyomában”: ez volt a zarándoklat elnevezése – jártunk hét

napig, eljutottunk a Születés helyére, Betlehembe is. „Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est” (itt született Szűz Máriától Jézus Krisztus): ez, a Messiás születési helye fölött olvasható felirat egy mondatban sűríti össze azt a misztikus elragadtatottságot, amelyet Betlehem hallatán érez a hívő keresztyén. Betlehem a zsidók és muszlimok szemében is szent város. A város határában szülte meg vándorlásuk közben Jákób szeretett felesége, Rákhel, kisebbik fiát, József öccsét, Benjámin. Szülésébe belehalt; sírját máig tisztelik. Évszázadok múltán innét vándorolt el Moáb mezejére Elimélek családjával, s ide tért vissza Naómi előzevyűlt moábita menyével, Ruthal, akit a gazdag Boáz feleségül vett; ők lettek Dávidnak, a nagy király apjának, Isainak nagyszülei, ahogy ezt Máté evangéliumának elején olvashatjuk Krisztus nemzetségi táblázatában. Jézus, a Messiás, valóban „Dávid házából” született kb. ezer év múltán, idő-

számításunk szerint Kr. e. 7-ben, itt, Betlehemben, ahogy ezt Kr. e. 700 évvel Mikeás próféta (Mik 5,2). Ezt a próféciát Jézus születésének idején is számon tartották az írástudók, hiszen ennek alapján igazították el a Perziából érkező mágusokat Jeruzsálemben. Betlehem Jeruzsálemtől 8 kilométerre délnyugatra fekszik. Betlehemet túlnyomórészt arab keresztények lakták a legutóbbi időkig, számuk mára alig 25%-ra csökkent, mivel az intifádák miatt sokan kivándoroltak. Jelenleg a palesztin Ciszjordánia része, határ-sorompó választja el Izraeltől, arab sofőrünkkel azonban minket beengedtek az izraeli idegenvezető nélkül. A Korán szerint is szűztől született „Jézus, Mária fia”; a muszlimok is tisztelik Őt ezen a helyen, azonban csak mint utolsó nagy prófétát Mohamed előtt. A régészeti leletek szerint Betlehemben már Kr.e. a VI–V. században szokás volt a sok helyen előforduló barlangok elé vagy fölé építkezni; a barlangot többnyire istállóknak használták. Így érthető, hogy amikor Augustus parancsára összeírták Palesztina lakosságát és József megérkezett Názaretből nemzetsége városába várandós feleségével, Máriával, a túlsúlyosság miatt átmenetileg már csak egy istállóban jutott számukra hely. A keleti bölcsek látogatásakor – hiszen a szent család legalább 40 napig Betlehemben maradt „Mária tisztulásának napjáig”, mikor is felmentek a Templomba, – Máténál már azt olvassuk, hogy a mágusok „bemenvén a házba, ott találták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulván tisztességet tőnek néki”. A „születés barlangja” azonban nem ment feledésbe, hiszen a pásztorok az anyagi jelenés után ide tódultak a Megtartót, az Őr Krisztust látni. Kezdetből szent helyként tisztelték ezt a barlangot, ezt Origenész és Euszebiosz egyházatyák is tanúsítják a II. és III. században. Hadrianus császár

Betlehemi csillag

megkísérelte az Adonisz-kultusz központjává változtatni, de ebbéli igyekezetével csak azt érte el, hogy pontosan kijelölte azt a helyet, melyre Jézus születési helyeként már az első keresztyének vallásos áhítattal tekintettek. Ennek is köszönhető, hogy Nagy Konstantin anyjának, Heléna királynőnek nem okozott semmi nehézséget a barlang azonosítása. Kr. u. 325-ben föléje építtette az első bazilikát. A Születés Temploma, ahogyan ma látjuk, Kr.u. 530-ban készült el. Az I. Jusztinianosz császár által építtetett templom eredeti szerkezete a mai napig változatlanul fennmaradt, és ezzel ez a világ egyik legrégebben fennálló temploma. Az ősi kövekkel borított templomtér végigsétálva jutunk el a templom 120 cm magas, keskeny bejáratához, a kaput ugyanis a XVII. században félig befalazták a török uralom idején, ezért nevezik az Alázat Kapujának. A hódító törökök lóháton nyargaltak be a templomba, ezt akarták megakadályozni annak idején, így ma is csak meggörnyedve lehet bejutni a templomba. A három apszissal lezárt kórus két oldalán lépcső vezet le a Születés Barlangjába, amelynek alapterülete kb. 40 m². Az oltár alatt fehér márványlapon ezüst csillag jelzi a születés helyét a már idézett latin felíráttal, a csillag fölött félkörben a keresztény felekezeteket jelképező 15 díszes rézlámpa függ. Három lépcsővel mélyebben van a kicsiny „jászol barlangja”, ahol a kőből

kivájt jászolbölcső látható. Erről a helyről indult tehát a mi Urunk élete emberként, „magát megüresítve”: „mert úgy szerette Isten e világot, hogy egyszülött Fiát adta...”

Betlehem keleti határában terül el a dombokon Beit Sahur, a Pásztorok Mezeje. Fennmaradt a tágas barlang, ahová akkoriban a birkapásztorok éjszakára behúzódtak. Itt

jelent meg az angyal a pásztorok előtt s míg „az Úr dicsősége körülvette őket”, hirdette nekik „a nagy örömet”. Ott álltunk a szent helyen az októberi este szikrázó csillagai alatt, és szívünk mélyéből énekeltük: „Mennyből az angyal...” Karácsonyunk volt Betlehemben.

dr. Sikó Zsuzsa

Hívó leszek én is?

Legutóbbi szeretetvendégségünk vendége Lázár Attila dalszerző volt, tőle idézzük az alábbi gondolatokat.

Nyolc éve történt. Sétálok egy szikrázóan tiszta őszi délelőtt. Nincs miért sietnem, időt adok magamnak. Próbálok „leltárba venni” a falevelek ezer színét a fejem felett és a lábam alatt. Lehetetlen! A távolból megszólal egy templom harangja. „Beharangoznak” – mondta ilyenkor édesanyám hajdan a kezemet fogva –, hívja a templom a híveket. Szinte hallok a hanglejtését.

A harangszó monoton, de pontos ütemére katonásan „lépést igazítok”, és az ütemre vigyázva teszem egyik lábam a másik után. Nem könnyű! Minden ütésre négyet kell lépni egyenletesen. Sikerül. Amikor már készségi szintre jutottam, megszólal egy dallam bennem, harmonizálva a hatalmas bronz „mózsarak” adta kontinuóhoz. A dallam nagyon mélyről jön. Benne vannak gyökereim, egész múltam, és sorról sorra egyre jobban érzem, hogy a jövőm is.

Harang leszek én is? Hívó leszek én is? Tiltakozás nincs bennem, hiszen a gondolat egyáltalán nem eretnek. Pál apostol ígével erősít meg: „nem tudjátok, hogy testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek levő Szentlélek temploma, és ezért nem a magatokéi vagy-

tok?” Számomra most már csak az a kérdés: kit, miért és mire hívok, kire várok? Mielőtt még szürkeállományom ezer útvesztőjében kereshetnék egy logikusnak tűnő, teológiailag is helytálló választ, Valaki elem sietett, megelőzött. Az, akinek a temploma kell, hogy legyenek: az Igazságnak Lelke, Istenünknek Lelke. Az, aki harangokon innen és tornyokon túl is kristályfényként vetíti elénk reménységünket: Jézust. Igen, Őt várom mindenek előtt, talán nem tétlenül. Hát így született meg a szöveg. És így látott napvilágot ez az adventinek is

Lázár Attila saját bizonyoságtévő verseit énekl

mondható dalocska: „Várunk, Igazságnak Lelke!”

Várunk, Igazságnak Lelke,
Hajlítsd az elménk értelemre!
Vajha látná, s megcsodálná
Jézust a keresztfán.
Istenünknek zúgó Lelke,
Hozd a szívünk újra tűzbe!
Hadd lobogjon, hadd daloljon
Egyedül Jézusról.

Isten Báránya, Atyánk képmása,
Örök élet buzgó forrása,
Világ virága, Sáron rózsája
Életünk rendíthetetlen sziklája.

Közel a hajnal, múlik az éjjel,
Szívünkben is éljen szépen,
Reménységünk kristályfénye,
Jézus visszajön!

Lázár Attila

A SZTEHLO GÁBOR-EMLÉKÉV kapcsán olvasóink megismerhetik a gazdag életmű néhány gyülekezeti, illetve személyes vonatkozását

Sztehló Gábor megbízott lelkész Kelenföldön

Az előzmények: Kendeh György megválasztott lelkész 1950 márciusában már közel öt éve működött Kelenföldön, amikor a Bányai Egyházkerület elnöksége azonnali hatállyal felfüggesztette állásából – mivel Ordass

püspök köréhez tartozott, koncepcióis per indult ellene.

Sztehló Gábort a Budapest-Budavári Evangélikus Gyülekezetből helyezték Kelenföldre. Az

1950. március 29-én kelt jegyzőkönyv alapján Botta István helyettes lelkész átadta Sztehló Gábornak a hivatalt. Ekkor Sztehló Gábor Budapesten a XII. kerületben, a Szendrő utca 18. alatt lakott. A kelenföldi gyülekezet felügyelője, Belohorszky Lajos gépészmérnök volt 1949-től, a presbitérium létszáma 60 fő. Nem fogadhatták kitörő örömmel az új lelkészt a gyülekezet tagjai, mivel lelkészüket erőszakkal távolították el. Sorozatosak voltak az Államvédelmi Rendőrség házkutatásai, az egyházi hatóság ellenőrzése; volt, hogy kilenc

presbiter mondott le, és tiltakozásul lemondott a másodfelügyelő is.

Sztehlo Gábor lelkésztársai voltak Kelenföldön dr. Rezessy Zoltán segédlelkész és Botta István vallásitanító-lelkész. 1951 tavaszán történt Sulyok Imre óbuda kántor meghívása Kelenföldre. 1951. április 10-én Dezséry püs-

pök azonnali hatállyal felmentette állásából Stehlo Gábort, és más gyülekezetbe helyezte. Nehéz, válságos időben egy évet töltött Kelenföldön.

*Zomboryné Bazsó Rozália
Forrás: 1950. és 1951. évi iratok*

Sztehlo Gábor

– egy gyülekezeti tagunk személyes beszámolója

Az idei Stehlo Gábor emlékévé vége felé közeledve szeretnék felidézni néhány vele kapcsolatos személyes emléket. Stehlo Gábor 1931–32-ben Finnországban volt

ösztöndíjas, ahol már a teológusotthonban összebarátkozott édesapámmal, Jouko Karankóval. A barátság folytatódott, amikor édesapám 1934–35-ben – már végzett lelkészként – Sopronban tanult, majd egészen 1974-ig tartott. 1962-ben először jöttem ösztöndíjaként Magyarországra, Gábor bácsi pedig éppen az előző évben utazott először Svájcba, hogy meglátogassa családját. A hazaúton terveztem, hogy meglátogatom őt Bazelben. Erre a hírre Koren Emil és Váradi László megkért, hogy vigyem magammal Stehlo itthon hagyott Luther-kabátját, amit nagyon hiányol. A határellenőrzésre gondolva a Luther-kabátot összecsomagoltam a finn népviselettel, és felkészültem, hogy elmondom: a népviselet mentéje. „Kékszemű” finn létemre nem gondoltam, hogy a határon természetesen mindenről már előre tudomást szereztek. Bazelben aztán már nyugodtan elővehettem, Gábor bácsi nagy öröme. Annak idején sok német és orosz

katona mehökkent a mentelmi Luther-kabát láttán, és nem folytatta az elrejtett gyerekek keresését, mert az eszükbe juttatta az ősök intelmeit.

Gábor bácsi elmesélte, hogy végre látogatóútlevelet kapott a kitelepítési útlevél helyett, amelyet rá akartak erőszakolni, noha haza akart térni, hogy folytassa diakóniai munkáját. Behívták a belügyminisztériumba. Bekopogott az illetékes ajtaján és belépett az irodába, ahol egy férfi ült az íróasztal mögött, és lábát az asztalra feltéve újságot olvasott. Amikor megpillantotta Stehlo, felugrott, és szégyenkezve kiáltott fel: „Gábor bácsi!” Egyike volt azoknak, akiket Gábor bácsi mentett meg a biztos haláltól. Amikor Gábor bácsi előállt az útlevélkérdéssel, a hálás hivatalnok közölte, hogy természetesen ki fogják adni az útlevelet, de Gábor bácsinak meg kell ígérnie, hogy visszajön Magyarországra, mert különben az engedélyezőt veszik elő. Mivel Stehlo lelkész úr mindenképpen haza akart térni, kezébe kapta az útlevelet. Svájcba megérkezvén azonban szívrohamot kapott a vizontlátás örömétől, és nem tudta teljesíteni a magának és az útlevél kiadójának tett ígérését.

Amikor a hatvanas években részt vettem az Európai Keresztény Egyetemisták Szövetsé-

ge kongresszusán Bernben, hazafelé megint Gábor bácsihoz vezetett az utam Interlakenba. Ott lehetőségem volt egy egész napot vele vándorolni kicsi hegyi utakon gyalog a gyülekezetet tagjait látogatván. Szinte minden második házban találkoztunk idős emberekkel és értelmi fogyatékos gyermekekkel, mert gyakoriak voltak a rokoni házasságok. Gábor bácsi mosolyogva megjegyezte, mennyire fontosak a régi tapasztalatai a fogyatékos emberek gondozása terén, hogy tanácsot tudjon adni és segítséget nyújtani az embereknek.

Szomorúan mesélte, hogy a svájci egyház nem engedélyezte, hogy igazi gyülekezetet kapjon evangélikus lelkészként a református Svájcban. Ez nagyon felháborította finn ba-

rátait. Tudomásom szerint a finn evangélikus egyház részéről ezt szóvá is tették a svájciak felé.

Interlakenban arról is mesélt, milyen nagy örömet szerzett neki, hogy onnan is segíthet a magyar lelkészek és feleségeik üdültetésére megszervezésében. Így számtalan fáradt magyar lelkésztestvér kipihenten és lelkileg megújulva térhetett vissza hazájába Isten mezején munkálkodni, ami neki nem adott meg. Én is lelki megerősítést nyertem a Gábor bácsival való beszélgetésekből. Csodáltam, hogy életében a mások sorsa mindig fontosabb volt neki a sajátjánál. Példaképemnek tartom ma is.

Outi Karanko-Pap

Örömmel fogadtuk a hírt, hogy Bartosné Stiasny Éva idén, a reformáció ünnepén átvehette a Prónay Sándor – díjat egyházunk vezetőségétől. A díjat két évvel ezelőtt alapították és „azok a magyar és külföldi, világi személyek kaphatják, akik kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással állnak a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett”. Éva nénit valamint a száz éve született Sztelhó Gábor mellett végzett munkásságát egy korábban készült riportból ismerhetjük most meg:

„Mindeddig megsegített bennünket az Úr...”

Éva néni 1919-ben született, és már tizenhárom esztendősen tudta, hogy tanítónő akar lenni. Azt azonban még csak nem is sejtette, hogy a közelgő második világháború idején üldözötteket fog menteni – Sztelhó Gábor evangélikus lelkész oldalán...

– Mindig is tanár, közelebbről nyelvtanár akartam lenni. Családommal Budapesten, a Felső erdősor utcában laktunk, a közeli utcánkban volt egy német–magyar óvoda, már oda is szívesen eljártam, hogy a gyerekekkel foglalkozzam. Én magam különben a Deák téri elemiben végeztem, németül és franciául tanultam, ezen a szakon is végeztem, később pedig oroszról is diplomát szereztem. A végbizonyítvány megszerzése után hittant is tanítottam.

Az első bibliaórárt tizenöt éves koromban saját gyülekezetemben, a Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközségben tartottam, ahol 1933-tól a Luther-kör (ma talán a konfirmáltak bibliaórája névvel illethetnénk) ifjúsági elnöki tisztét töltöttem be. Később, már végzett pedagógusként itt is tanítottam hittant.

Konfirmáló lelkészem Kemény Lajos egykori káplánja – Sztehlo Gábor – 1944 őszén jelezte felé, hogy segítségre lenne szüksége, mert sok a zsidó származású gyermek, de kevés a vállalkozó szellemű pedagógus, aki gondoskodna testi-lelki szükségleteikről. Így kezdtem meg szolgálatomat először Sztehlo Gábor anyai unokatestvérének, Haggenmacher Ottónak a Bérc utcai villájában, aztán pedig a Bogár utca 29. szám alatti gyermekotthonban.

1944–1945 telén Sztehlo Gábornak, a Nemzetközi Vöröskereszt megbízottjának az irányításával a fővárosban harminckét ilyen

intézmény működött példaszerűen. A Bogár utcában először Benes Lujza gyógypedagógussal tettünk meg mindent azért, hogy lelki otthon teremtünk a ránk bízottaknak. Lujzától nagyon sokat tanultam, távozása után lettem én a pedagógiai vezető. Igyekeztem nem csak étellel-itallal gondoskodni kis védenceimről. Szervezett napirend szerint éltünk: iskolai foglalkozással, játékkal, versmondással telt az idő. Az idősebbek is bekapcsolódtak a munkába. Ők törődtek a kisebbekkel, segítettek az idő hasznos eltöltésében és a házimunkában. Mindez elterelte a figyelmüket a veszélyes helyzetről. Itt és így vetettük meg Sztehlo később megvalósult elképzelése, egy öngazgatású „ifjúsági állam” (a Gaudiopolis) szellemi alapjait.

Átélt élményeimet, emlékeimet a lap olvasói is megismerhetik a Luther Kiadó által 2005-ben kiadott Háborúban békeességben – A Bogár

MEGHÍVÓ

„Maga az Úr meg előtted, Ő lesz veled. Nem hagy el téged, és nem marad el tőled. Ne félj hát, és ne retteg!”

(5Móz 31,8)

A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség szeretettel meghívja **Önt és kedves Családját** megválasztott másodlelkésze,

dr. Blázy Árpádné

ünnepélyes beiktatására.

Az iktató istentisztelet és közgyűlés

2009. december 12-én, szombaton 11 órakor

kezdődik a kelenföldi evangélikus templomban.

(Budapest XI., Bocskai út 10.)

Igét hirdet és az iktatást végzi

Bence Imre

a Budai Egyházmegye esperese.

utcai gyermekotthon lakóinak csodás megmenekülése című könyvemből. Ebben egyebek mellett elmesélem azt is, hogy e falak között úgy élhettünk a Nemzetközi Vöröskereszt védelme alatt, hogy velünk majdnem szemben – az addigi zsidókutató intézet helyére – váratlanul egy német katonai parancsnokságot telepítettek.

A házban tartózkodni – a háborús helyzet miatt – rövid időn belül igen veszélyessé vált; 1944 karácsonyától a tűzvonalba került a Bogár utca. *Én mégsem féltem soha.* Életem vezérigéjének, 1Sám 7,12-nek a szavai bátorítottak

akkor és később is, minden körülmények között: „*Mindeddig megsegített bennünket az Úr!*” Ez a bibliai vers adott erőt például 1945. január 3-án is, amikor (németek segítségével!) éjjel három óra alatt kellett a hadszíntérré vált Rózsadombról – Sztehlóékat megtalálva – biztonságos helyre, a Fillér és Lorántffy utca sarkán lévő Légrády-villába vinnem a „fiaimat”. Itt is elénekeltük az „Ó, terjeszd ki, Jézusom...” kezdetű éneket.

Örülök, hogy ezzel a kötettel méltó emléket állíthattam Sztehlo Gábornak.

Lejegyezte: Gazdag Zsuzsanna

MEGHÍVÓ 1994–2009

„Egy szívet adok majd nekik, és új lelket adok beléjük.” (Ez 11,19)

A Budapest–Kelenföldi Evangélikus Egyházközség
szeretettel meghívja Önt és kedves Családját
farkasréti ökumenikus temploma
(1112 Budapest, Németvölgyi út 138.)
felszentelésének
15. évfordulója alkalmából

2009. november 29-én
1/211 órákor

tartandó ünnepi hálaadó istentiszteletére és az azt követő agapéra.

Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát Illés Dávid református esperes–lelkész végzi.

Az egyházközség elnöksége

Különös karácsony

Alább egy részlet olvasható a kilencvenéves Bartosné Stiasny Éva néni könyvéből, melyben visszaemlékezik többek között 1944 karácsonyára. Ezt a karácsonyt olyan – részben zsidó – gyerekek között töltötte, akiknek szülei eltűntek, vagy nem tudtak gondoskodni róluk a II. világháború borzalmai közepette. Sztehlo Gábor evangélikus lelkész felkutatta a háború során elhagyott, kiürült nagyméretű villaépületeket, és ezekben gyűjtötte össze a gyerekeket, egyre többet, ahogyan erősödtek a bombázások, ahogyan egyre jobban belekerült Magyarország és Budapest is a háborúba. Mai szemmel nézve szinte hihetetlen, hogyan tudott életben tartani, a német katonáktól elrejtteni, és még lelkipásztorolni is ennyi gyereket ennyi otthonban! Mélységes emberszeretete és a templom épületéből kilépő Krisztus-hite mellett segítségére voltak ebben a munkájában olyan emberek, mint Éva néni, aki édesanyja helyett volt édesanyja kicsiknek, nagyoknak egyaránt. 1944 karácsonyán a budai ösztűzbe került Bogár utcai villa kis lakóinak csodálatos megmenekülését írta meg néhány éve, idézve benne az egyik gyereklakó, Kilényi Tomi naplójából is:

„Jézus kiterjesztett szárnyába kapaszkodva készültünk a karácsonyra. A gyerekek összebújva gyakoroltak egy-egy kis éneket, verset vagy rövidebb jelenetet. Meglepetésnek szánták produkciójukat, ezért nagy volt a titkolózás az egyes csoportok között. Ez a készülődés még jobban összekovácsolt bennünket, és elterelte a figyelmünket a közelgő veszedelemről.

Szenteste a nagyfiúk felállították a fenyőfát. Az ünnepi vacsora után mindnyájan körülálltuk a fát, és ragyogtunk az örömtől. Kilényi Tomi így vall erről az estéről a naplójában: „Délután ½5-kor lejöttünk az ebédlőbe. Egy gyönyörű karácsonyfa állt, és egy asztal tele cso-

magokkal, amelyekben cukrok voltak. Mikor fölmentünk, megnéztem, mit kaptam. Kaptam egy kisnyomdát, egy doboz színtest, egy noteszt, egy fogport. Elhatároztam, hogy Évinek (Tomi nővére, másik otthonban) viszek egy csomagot. A csomagba beraktam a kis Bibliát, mert kaptam egy nagyot, a nyomdát, a cukrot stb. és szépen becsomagoltam. Este sokat gondoltam Anyura.”

A hazatérő házgondnok csendben félrehívott bennünket azzal, hogy egy rettenetes tank áll odébb az utcán, és a fővárosban gyanús csend honol. Szorongó szívvel hoztuk ki a gyerekeknek az édességet, mazsolát, mogyorót a kamrából. Nem mertünk arra gondolni, hogy külső békét hozott a karácsony – csak azért imádkoztunk magunkban, hogy a belső békénk tartassék meg. Aztán újból egyre erősödött a fegyverdörgés, december 26-ára pedig már nem volt többé riadó vagy sziréna – a környék csatatérré vált. A nagyok is csak óvatosan lopkodhattak az ablakhoz, hogy kívülről ne lássanak mozgást a házból. A tűzharcot egészen közelről nézhettük. De hogyan is élte meg mindezeket a kis Kilényi Tomi? „Mégint nagyon lóttak. Az ágyúdörgés annyira heves volt, hogy nem szabadott fölmenni az ebédlőből. Kb. fél 11-kor két gránát egészen közel csapódott le, úgyhogy a kis háló két ablaka betört. Máma elkezdett fájni a fogam. Este párnaharc volt.” Ezekért a párnacsatáért én titokban hálát adtam, hiszen amíg folytak, addig a gyerekek megfedkeztek a nehéz körülményekről...

„Ne féljeteK, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet!” Ez a bibliai vers valóra vált az életemben. Nem volt félelem a szívemben azokban a napokban. Csak mentem, tettem a dolgomat a gyermekeimért. Természetes volt számomra, hogy Isten vezet.”

BESZÁMOLÓK AZ OKTÓBERI GYÜLEKEZETI HÉTVÉGÉRŐL

Vendéglátók voltunk

Szép emlékek fűznek Sepsiszentgyörgyhöz és környékéhez. Közülük a közel húsz évvel ezelőtt jártam ott, amikor a Székely Nemzeti Múzeum akkori igazgatója, Kónya Ádám (Ádi bácsi) mesélt

sok érdekes történetet Rákóczi-ról és az 1848–49-es szabadságharcról. Azelőtt évtizedekig tanárként dolgozott. Nem is jó szó ez, hiszen a hivatása, a szenvedélye volt a tanítás; nemzedékek szívták magukba csodálatos előadásait történelemtől, kultúrtörténetről, régészetről, művészettörténetről. Igazi polihisztor volt. Nekem Sepsiszentgyörgyről mindig ő jut eszembe.

A gyülekezeti hétvégén egy nagyon kedves hölgynek, Laczkó Katalinnak adtunk szállást, akivel első közös témánk természetesen Ádi bácsi volt. Nagyon örültünk a lehetőségnek, hogy szállást adhatunk a sepsiszentgyörgyi gyülekezet egyik tagjának, hiszen együtt lakva lehet egymást legjobban megismerni. Bár a nap nagy részét nem töltöttük együtt (sajnos a gödöllői kirándulásra nem tudtunk elmenni), de a vacsorák alkalmával mindig sikerült sort keríteni egy jó kis beszélgetésre, amit itthon még késő estig folytattunk tea és sütemény

mellett. Egy kis történelmi kitekintést is kaptunk Katalintól. Megtudtuk, hogy a sepsiszentgyörgyi evangélikusok nagy része hétfalusi csángó magyar. A hétfalusi csángók a brassói szászok hatására tértek át az evangélikus hitre a reformáció idején. Érdekes volt hallani a templom építésének történetéről. Bár kicsi közösség, de erős hitük segítette őket abban, hogy saját templomot tudtak építeni. Ez minden keresztyén közösség életében mérföldkövet jelent.

Reméljük, hogy Katalin is olyan jól érezte magát nálunk, amennyire mi élveztük a vendéglátást, mert legalább annyira jó adni, mint kapni. A mondas igazságát legjobban gyermekeinken, Attilán és Leventén lehetett „lemérni”. Ők is nagyon készültek a vendég fogadására. Izgatottan kérdezték, hogy ki jön hozzánk, mindent tudni szerettek volna róla. Az előkészületekben is szívesen részt vettek. Mikor pedig vendégünk itt volt, szívesen osztották meg velem életük apró, ámde fontos mozzanatait. Igazán szép, tartalmas volt a gyülekezeti hétféje, aminek fényét emelte a testvérgyülekezet látogatása. Köszönjük a lehetőséget, amivel mi is gazdagodhattunk!

Szécsyné Kurdi Csilla

Képek gyülekezetünk életéből

D. Keveházi László az októberi Szeplő Gáborra emlékező szeretetvendégségen

A testvérgyülekezeti tagok vendégül látása

A Gödöllői Királyi Kastélyban

Csoportkép Erzsébet királyné szobránál

*A megemlékező istentisztelet
gyertyái Farkasréten*

A Medveparkban

Versenyre készülve

A sepsiszentgyörgyiek ajándéka

Fiatal zenészek a kezdőénekekben

Úrvacsorára készülve

Készülődés a tanácsteremben

A hétvégét közös agapé zárja

Norvég hangulat a tanácsterem falán

Tanácstermünket a gyülekezeti hétvégén szépséges színű fényképek díszítették, és díszítik azóta is. Megkérdeztük Schermann Ákost, a kiállítás megálmodóját és készítőjét arról, hogyan születik egy ilyen bemutató?

Minden kiállítás más, ez itt most egy szubjektív gyűjtemény. Ezek a képek – melyeket többségükben én készítettem, részben pedig énekkaros társaim „gyűjteményében” találtam –, ezek a képek tehát inkább hangulatok, és nem egy konkrét dokumentáció részei. Még bennem élt az a lelkiállapot, ami Norvégiában körülengett, amikor a több száz képből válogattam. Megkerestem azt a néhány tizedet, ami hűen tükrözi az ottani benyomásainkat. Persze ehhez minden egyes képet „kézbe kellett venni”, a kiválasztottakat pedig javíttatni, hogy aztán összeálljanak végül a norvég ízek. – *Mi lesz a többi képpel?*

Meg nem mondanám, hányat, de egy jó adagot feldolgoztam és elmentettem a gyülekezeti archívumba, digitális formában persze. Ezt a munkát már évek óta végzem. Igyekszem – mint egyházmegyei gyűjteményi megbízott is – a gyülekezet életét képekben dokumentálni, visszamenőleg a kezdetekig. Mint már említettem, ma már mindent digitalizálva őrzünk, de azért ki tudja, hogy valóban ez-

a jó módszer? Egy 150 éves fénykép még kézbe vehető, felismerhető az alak rajta, de senki nem tudja, hogy 150 év múlva mit tudunk kezdeni a digitális adathordozókkal. Van persze kimondottan archiválásra alkalmas lemez, igyekszem ezeket használni.

– *Nemrég előkerültek gyülekezetünknek egyébkincsei is...*

Valóban, nagyon örülök, hogy három elődünkről készült festmény is kikerült a tanácsterem falára. Szűts Gábor templomalapító lelkész, Szántó Róbert és Ordass Lajos képe a toronyban porosodott. Kéri Ádám festőművész vállalta a restaurálásukat, jómagam pedig hosszas kutatás után találtam hozzáillő kereteket és felraktam őket. Számomra nagyon fontos, hogy a kincseinket ne elrejtjük, hanem tegyük ki, hogy mindenki láthassa őket. Fontos, hogy a templomegyüttes épületeinek üres falait valódi értékekkel „díszítsük”, melyek ráadásul egyben összekapcsolnak minket saját múltunkkal.

– *Köszönöm a beszélgetést!*

Ittész Szilvia

A fogyatékossgal élő emberek életének interaktív bemutatása

Mozdulatok százait hajtom végre napközben – megvallom, különösebb eufória nélkül.

Álmomban sem gondoltam volna, hogy amikor hajnali négykor kómásan kibotorkálok a felsíró gyerekeimhez, akkor milyen éktelenül szerencsés vagyok, hogy az ágyból a hasra esés veszélye nélkül tudok kikászálódni; a pongyolámat, ha kifordítva is, de magamra tudom öltetni, s a küszöbök is csak kisebb akadályversenyt jelentenek a gyerekeimhez való támolygásban.

A gyülekezeti hétvégi alkalmon azonban felderengett bennem, hogy nem lenne teljesen indokolatlan, ha megmámorosodnék egy-egy sikerrel felhúzott harisnya miatt, vagy ha boldogsággal töltene el a percek alatt vizes ruhákkal teleaggatott szárítók látványa. Belém hasított, hogy ami nekem csak a röpke napi rutin, az sokaknak bizony bonyodalmas, kitartást igénylő rituálék sora. Bizony nem magától értetődő, hogy a testem legapróbb rezdüléseit is irányítani tudom, vagy hogy öt érzékszervemen keresztül fogadhatom be a körülöttem levő világot.

Ezen a délutánon felszabadító volt számomra a felfedezés, hogy az érzelmeknek a vélnél mennyivel szélesebb skálája áll a rendelkezésemre ahhoz, hogy a gyerekeimmel a fogyatékossgal élők életéről beszélgessek. Szabad humorral, kíváncsisággal megszemlélném azokat az élethelyzeteket, amelyekkel megküzdének nap mint nap. S ahogy felvállalhattam magam előtt a saját kalandvagyamat, hogy a kerekesszéket magam is ki szeretném próbálni, úgy értékelődött át fokozatosan a szememben a szerepe. A másik fogyatékossgának a szimbóluma helyett egyre inkább egy

segítő eszközt kezdtem látni benne, ami a másoknak lehetőséget ad arra, hogy a hosszadalmas rituálékat rutinokká alakítsa. Mellesleg olyan rutinokká, amelyek kétségkívül több ügyességet, leleményességet igényelnek, mint az enyémeik.

Négy és fél éves Klára lányomat kérdezgettem e sorok írása közben: „Emlékszel még, hogy miért volt az a kerekés rendezvény Kelelföldön?” Kicsit zavartan válaszolt: „Azért, hogy megtudjuk, hogy milyen, amikor valaki nem jár... vagy nem lát. És úgy tényleg nem jár, vagy nem lát. Nemcsak úgy kipróbálja.” Utólag is köszönjük Gadó Benedek, Imrik Márta, Kéri Csenge és Mádý Anna gyógypedagógusok lelkes előkészítő munkáját!

Ittzés Laura

*Így szól az Úr:
Én megsegítlek benneteket és áldottak lesztek. Ne féljeteK, legyetek erősek!
(Zak 8,13)*

Meghívó SZERETETVENDÉGSÉGRE

A kelenföldi evangélikus egyházközség tanácstermében
(1114 Bp., Bocskai út 10.)

2009. december 5-én, szombaton du. **16.30 órakor** kezdődő alkalmon

Veress István kővágóörsi lelkész
**Lázárcsoda faluhelyen? –
Szórványgyülekezetek életesélyei**
címmel tart előadást.

Szeretettel hívjuk Testvéreinket
és minden kedves érdeklődőt!

GYÜLEKEZETI HÍREK

Finn nyelvű istentiszteletek Kelenföldön

1997 óta a kelenföldi templomban tartják adventi és húsvéti finn nyelvű istentiszteleteiket az itt élő finnek. Az istentiszteletek szervezője Outi Karanko-Pap, aki gyülekezetünk tagja. Őt kérdeztük a finn nyelvű istentiszteletekről és saját magáról.

Outi Karanko 1962-ben és 1963-ban ösztöndíjasként járt Magyarországon. 1971 és 1981 között a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem finn lektoraként működött, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetem finn nyelv és kultúra lektora volt egészen 2000 őszéig. Közben férjhez ment dr. Pap Béla jogtanácsoshoz. Két lányuk született, akiknek már születésük előtt finnül mondott verseket és énekelt.

- Nagyon fontos tudni a gyerekek kétnyelvűsége tanításánál, hogy a nyelv az emberhez kapcsolódik. Mindkét szülő csak saját anyanyelvén beszélhet, mert csak így tudja közvetíteni az érzelmi töltetet. A finn nyelv átadásával sokféle módon foglalkoztam életem során. Otthon Finnországban gimnáziumi tanárként kezdtem, tíz éven keresztül tanítottam. A legnehezebb az volt, hogy a 15 éves kamaszoknak feltárjam a Kalevala és finn nemzeti irodalom szépségeit. Magyarországon nagyon érdekes volt finn nyelvet tanítani először az egyetemen a 18-25 éves, részben finnbolond korosztálynak, azután a 2000-ben alapított finn iskolában a 7-8 éves finn gyerekeket bevezetni az írás és olvasás titkaiba, és végül kétnyelvű unokáimmal, a 2 éves Emmivel és a 4 éves Benjáminnal finnül beszélni, mesélni, énekelni.

A budapesti finnbarátok köre, a Kalevala Baráti Kör 1984-ben alakult, és 1991–2009-ig Outi Karanko volt az elnöke.

- Először a budavári evangélikus templomban

kezdődött a finn nyelvű adventi istentiszteletek szervezése a baráti kör kezdeményezésére, Koren Emil segítségével. Az igehirdetők finn ösztöndíjas teológusok voltak. Utána két alkalommal a finn nagykövetségen tartottuk az adventváró áhítatot.

- 1997-től kezdve az adventi istentiszteletet a kelenföldi evangélikus templomban szervezzük, itt finnül tudó magyar lelkészösztöndíjasok az igehirdetők (például Baranyai Tamás), leggyakrabban dr. Joób Máté, és néhány alkalommal egy-egy éppen Magyarországon tartózkodó finn lelkész. Joób Máté a finnországi evangélikus egyház meghatalmazásából végzi a kazuális szolgálatokat (kereszteles, esketés) és a lelkigondozást a magyarországi finnek körében. A magyarországi finn gyülekezetet a finn kolónia tagjai és finnül tudó magyarok alkotják. 2000 óta az alkalmakat a Magyarországi Finnek Egyesületével közösen szervezzük.

- Nem sokkal később elkezdtük megrendezni a húsvéthétfői finn nyelvű istentiszteleteket is. Az istentiszteleten mindig van úrvacsoraosztás. A kántori szolgálatot kisebbik lányom, Pap Kinga Marjatta látja el, de néha lelkészünk is előveszi a gitárját és a gyerekek és a szülők örömeire pengeti az ismert karácsonyi énekeket. A finnek iránti barátságából olykor Bence Gábor is szolgál orgonistaként az istentiszteleten.

- Az istentiszteleti alkalmat finn módra „templomi kávézás” és közös beszélgetés szokta követni. Öröm figyelni, hogy a ritkán templomba járók számára is nagy élmény az otthoni templomra emlékeztető környezetben honfitársaikkal együtt anyanyelvükön énekelni az adventi Hózsánna-himnuszot és elmondani az Úrtól tanult imádságot.

Mády Erzsébet

Ifihétvége Fehérvárott

Egy szép őszi hétvégén az ifi Székesfehérvárra kerekedett, vonatozott, autózott. Végül össze- gyűltünk a fehérvári templom gyülekezeti szo- bájába énekelni. Aztán lecsós kondérok között sétálva telítődünk az illatokkal. Finom lecsót ettünk, fagyiztunk, beszélgettünk. Kipihen- tük a délelőtti fáradalmait. Aztán biciklire pattantunk (még én is – köszönet a fuvaro- zómnak:-) és elkerekeztünk a Bory-várhoz. Ez a mediterrán környezetbe épült csodavár min- denki szívébe beleszólt magát egyediségével,

A kirándulók

szépségével, misztériumával. Építőjéről, Bory Jenőről megtudhattuk, hogy a festészetben ki- vül még sok minden más érdekelte, mondat- ni polihisztor volt. Délután megnéztünk egy filmet (Hétköznapi mennyország). Utána esti séta, Vadászkürt, beszélgetés, danolászás kö- vetkezett. Másnap részt vettünk egy istentisz- teleten, ahol épp keresztelőt tartottak. Ebéd előtt beszélgettünk a megnézett filmről. Kis- csoportokban dolgoztunk fel a filmélményt. Mindenki mást és mást ragadott ki a film- alkotásból, ami egy karnagyról és egy svéd faluközösség kórusáról szólt. Emberi sorsokat láthattunk, emberi problémákkal, bűnökkel, amelyekre feloldozást a zene nyújtott. Ebéd után pihentünk készülve a visszaútra. Haza- felé megálltunk a Velencei-tónál. A bátrabbak még egy utolsót mártóztak a vízben, a félén- kebbek hekket ettek, beszélgettek. Mindany- nyiunk nevében mondhatom: felejthetetlenül szép volt ez a két őszi nap az ifi életében.

Mátrai Borbála

Idei konfirmandusok

Keddről-keddre kedves kis tizenéves csapat gyülekezik négy előtt néhány perccel a hittan- terem csocsóasztala körül. Ha mindenki jelen van (15 fő), sorba kell állni egy kis játékért, de ez egyáltalán nem baj, mert a közösség addig is formálódik. Aztán egy kiáltással elkezdő- dik a konfirmációi oktatás. Közös énekléssel kezdjük. Meglepetés számomra, hogy mi- lyen lelkesen énekelnek a fiatalok. Aztán jön a tanulás, de a témák változatos feldolgozása miatt gyorsan eltelik az óra. A frontális taní- tás mellett gyakran vonulunk el kiscsoportos

Játék közben

beszélgetésre, de vetélkedőkkel is igyekezzük színesíteni a tanulást. Szeretnénk minél in-

kább elevenné tenni a Szentírás és az egyház tanítását, megelevenítve a konfirmandusok nyiladozó hitét. Sokszor együtt csodálkozunk rá a fiatalokkal egy-egy bibliai történet aktuális üzenetére, vagy éppen arra, hogy mennyire sokoldalúan lehet feldolgozni egy száraznak tűnő tanítást is. Jó látni azt is, hogy a lányok cserfessége miként oldja a fiúk olykor komor hangulatát. Kedden mindig nagy lelkesedéssel indulok el a Teológiáról, mert jó Mátéval

közösen vezetni az órákat és jó ezzel a konfirmandus csapattal dolgozni! Hadd álljon itt a konfirmandusok névsora: Almásy Márton, Bereznai Judit Lena, Csorba Hanga Kinga, Garancsi Flóra, Horváth Tamás Ferenc, Jassoy Benjamin, Lente Borbála, Merő Dániel, Nagy Adrienn Zsanett, Pálfi Lenke, Pusztay Balázs, Sütő-Nagy Sára, Szendrődi Maja Anna, Varga Gergely, Varga Márton. Hordozzuk őket imádságban!
Horváth Noémi

Boldog karácsonyt, Rózmari! ***– karácsonyi könyvajánló –***

Szeretem a lányirodalmat! Persze nem feltétlenül olvasni szeretem, hanem megnyugtat, ahogy lányaim a nap végén kikapcsolódva, megbékélten lapozgatják újra és újra a már ronggyá olvasott tininaplókat, lányregényeket. Ezeket a könyveket zömében külföldi szerzők – általában nők – írják, akik a mai kamaszok világában keresik meg az emberi kapcsolatok járható útjait, a szeretetet, a tartós értékeket. Még jobban örülnék azonban, ha Louise, Catherine vagy Grete nevű szereplők helyett Katákról, Orsikról és Annákról szólna, magyar lakótelepekről, magyar osztályfőnöki órákról. Sőt, még ennél is jobban szeretném, ha esetleg a magyar egyház és Krisztus világa is belekeveredne valahogy. Nem feltétlenül missziós céllal, hanem hogy lányaim saját kis világa: a konfiórák, a cserkész táborok, a családi istentiszteletek gyerekszivaja is visszaköszönne valahol.

Ezért örültem annyira Széchezy Rita néhány éve megjelent kamaszkönyvének: a hatodikos Hegyi Csenge karácsonytól karácsonyig tartó naplójának. Kívül vidáman kockás, belül viccesen rajzos és írka-firkás. A tartalma pedig olvasmányos, modern, komoly is meg nem is, magamra is ismerék benne, meg el is hessegetem a tükröt: apa szigorú és lelkiismeretes, anya simítgat és simogat. Csenge gyakran elbizonytalanodik, mert úgy érzi, hogy ikertestvére biztosan jobban tetszik az Úristennek, mert ő olyan jó. És ő az egyetlen az osztályban, akinek még nincs mobiltelefonja. És végül is jobb volt nyáron Erdélyben a cigánygyerekeket megtanítani mosakodni és imádkozni, mint a svájci nagynénivel a gleccsereken gyönyörködni! Kell ennél több? Jó olvasást!

Ittész Szilvia

Széchezy Rita: *Boldog karácsonyt, Rózmari!*
Parakletos könyvkiadó, 2006
A könyv 1400 forintos áron beszerezhető a Parakletos kiadó webboltjából (www.parakletos.hu) és a Deák téri Huszár Gál könyvesboltban is kapható.

Felvételi hirdetés Budapest evangélikus gimnáziumaiba

Felhívjuk a jelentkezők figyelmét, hogy mindkét evangélikus gimnáziumban az egységes központi felvételi rendszer érvényes. Minden hozzájuk jelentkező tanulónak 2009. december 11-ig jelentkeznie kell a központi, általános tantervű írásbeli felvételi vizsgára magyarból és matematikából.

A jelentkezési lapok letölthetők az iskolák honlapjáról. Az iskolába való jelentkezés határideje: 2009. február 19.

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium (www.deg.sulinet.hu) felvételt hirdet nyolcosztályos és négyosztályos tagozatára a 2010/2011-es tanévre, olyan, jelenleg 4. illetve 8. osztályos keresztyén – elsősorban evangélikus – tanulók számára, akiknek mind a magatartásuk, mind a tanulmányi eredményük jó. Általános tantervű osztályokat indítunk, a tanított idegen nyelvek a német és az angol.

Három fő célunk a széles körű alpműveltség kialakítása, a magas szintű felkészítés a továbbtanulásra és felekezetükhöz kötődő keresztyén fiatalok nevelése. Tanulmányi és nevelési eredményeink mindhárom területen alátámasztják erőfeszítéseinket.

Felvételi tájékoztatókat tartunk

- 2009. november 21-én (szombaton) 10 órakor

- és 2010. január 15-én (pénteken) 16 órakor

A tájékoztatók alkalmával a szülőknek Kézdy Edit igazgató mutatja be az iskolát a díszteremben, amíg a leendő gimnazistákat iskolánk tanulói ismertetik meg épületünkkel és a diákléttel.

A jelentkezéssel kapcsolatos információkért keressék fel az iskola honlapját vagy a felvételi eljárásért felelős igazgatóhelyettest, Urbán Ágnes.

Iskolánk egyik arcát, zenei nevelésünk eredményeit megismerhetik a 2009. december 18-án, pénteken 18 órakor tartandó adventi jótékonyági hangversenyen, amelyre mindannyiukat várjuk a Deák téri evangélikus templomba (1052 Budapest, Deák Ferenc tér 4.). Ezen az alkalmon a gimnázium tanulói, tanárai és zenei együtteseinek működnek közre. A belépés díjtalan. A hangverseny után összegyűjtött adományokat a gimnázium javára fordítjuk.

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium (www.fasori.hu) a 2010/2011-es tanévre az 5., a 9. és a nyelvi előkészítő osztályokba hirdet felvételt. • 5. osztályokban: angol vagy német tanuló mellett a latin nyelv kötelező • 9. osztályokban: angol és német első nyelv mellett második nyelvként választható: angol, német, francia, olasz, spanyol. A nyelvi előkészítő osztályokban (9.) az első évben heti 12 órában angol és német nyelv tanítását biztosítjuk kezdő szinttől. A második évtől kezdve a nyelvet továbbra is emelt óraszámokban tanulják a diákok, s mellette a fentebb felsorolt nyelveket választhatják második nyelvként. A nyelvi előkészítő osztályokban az informatika tantárgy oktatása is emelt óraszámokban folyik. Az iskolánkban a hittan oktatása felekezetek szerint (evangélikus, református, római katolikus) történik. Az iskola német és svéd iskolával együttműködve szervez diákcsereprogramokat.

Délutáni fakultatív tevékenységek:

- bibliakör
- nyelvtanulás (kínai, japán, spanyol, orosz)
- ECDL-vizsgára felkészítés, gépirás
- énekkar, zenekar

- Ordass-klub
- irodalmi kör, színjátszó kör
- nemzetközi kör
- sakkszakkör, kézműves kör
- sport, hétvégi túrák.

A jelentkezéssel kapcsolatos információkért keressék fel az iskola honlapját vagy a felvételi eljárásért felelős igazgatóhelyettest, Hámor Endrét.

Logópályázat

A kelenföldi evangélikus gyülekezet pályázatot írt ki logó és fejléc tervezésére. Többek fanfanzáját megragadta a lehetőség és a határidőig hét jelgés pályázat futott be, melyek elbírálására hét tagú bizottság jött létre. Tagjai a három lelkészen és a felügyelőn kívül külső szakértőként Mezősiné Tóth Ágota, Tordai Róbert grafikusművész, valamint e sorok írója voltak. A beérkezett anyagok nagyon eltérő színvonalat képviseltek. A kézzel papírra vetett rajzoktól a számítógépen szerkesztett változatokig több elképzelés is született. Volt, ahol egy pályázó több változatot is készített. A terveket a nagyteremben kifüggesztve látták is az érdeklődők. A 2009. március 17-én összegyűlt bizottság hosszas vita után végül úgy választotta ki a győztest, hogy

felkérte tervének kiegészítésére, továbbgondolására. A nyertes, mint az később kiderült, a gyülekezeti pólók készítője, Csorba Perl János lett. A felhasználás szempontjából fontos volt, hogy logóként és fejlécként is egyaránt használható legyen, valamint – amennyiben ez lehetséges – tartalmazza a gyülekezet teljes nevét is. A tervező elfogadta a felkérést és hajlandó volt a kért kiegészítések megtételére. A nyár elteltevel szeptemberben készült el a végleges változat, melyet fekete-fehérben és színesen is használni lehet. Reméljük, hogy az elkészült változatot hamar sajátjának fogja érzi a gyülekezet, akárcsak a pólókat.

dr. Harmati Béla László

Kérés a pályázók felé

Hírlevelünk szerkesztősége is örömmel vette az érdeklődést a logópályázat iránt. Noha végül is csak egy pályázat nyer – ahogy az lenni szokott egy pályázat esetén, – mégis szeretnénk, ha a többi pályamű sem tűnne el a szemünk elől, hanem tovább élne. Ezért gondoltunk arra, hogy szívesen felhasználnánk a képeket a hírlevél illusztrálására, gazdagítására. Mivel a pályázat jelgés volt, nem tudjuk, név szerint kihez forduljunk engedélyért a felhasználásra, így ezúton várjuk a pályázók jelzését!

Köszönettel: a szerkesztőség

MEGHÍVÓ

Akiket nagyon vártak

címmel

adventi sorozatot tartunk

a Bp-Kelenföldi Ev. Egyházközség tanácstermében (Bp. XI., Bocskai út 10.)

Időpont	Cím	Igehirdető
2009. dec. 2. szerda, 18:00	Akiket nagyon vártak/1 Izsák	Fodor Viktor pesthidegkúti lelkész
2009. dec. 9. szerda, 18:00	Akiket nagyon vártak/2 Sámuel	Lampért Gábor síófoki lelkész
2009. dec. 16. szerda, 18:00	Akiket nagyon vártak/3 Jézus Krisztus	Cairns-Lengyel Henriett kötcesei lelkész

MINDENKIT SZERETETTEL HÍVUNK ÉS VÁRUNK!

Hírek, események

Szeptember 25-én **lomtalanítás** volt gyülekezetünkben. Szíves köszönetet mondunk minden kedves testvérünknek (kicsiknek és nagyoknak egyaránt), akik részt vettek benne.

Szeptember 26-án **hittantábor-találkozó** tartottunk Vereseyházon.

Október 3-án az **őszi szeretetvendégségünkön** D. Keveházi László nyugalmazott esperes, egyháztörténész „A Jó Pásztor szolgálatában – 100 éve született Sztahlo Gábor” címmel tartott nagyszerű megemlékező előadást.

A **kézimunkakör** az idei tanév kezdetén 20 darab új énekeskönyvet ajándékozott a gyülekezetnek, továbbá Bence Zsófia kenyai útjára kisebb kézimunkákat – melyeket ajándékba vitt, – valamint 10 000 Ft adományt a hajléktalanok Fraknó utcai karácsonyi vendégül látására.

Ezúton is köszönetet mondunk **Kéri Ádám** testvérünknek, aki nagy odaadással és szakértelemmel restaurálta a gyülekezetünk korábbi lelkészeiről, valamint az épületeinkről készült **olajfestményeket**. A festmények keretezéséért és tanácstermi elhelyezésükért **Schermann Ákos** testvérünket illeti a köszönet.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem A magyar tudomány ünnepe alkalmából november 5-én rendezte meg Dunáninnen – Dunán túl... , 275 éves a protestáns egyházak földrajzi beosztása c. tudományos konferenciáját, melyen Blázy Árpád A második Carolina Resolutio (1734. X. 20.) címmel tartott vetített képes előadást.

Novemberi szeretetvendégségünkön Lázár Attila testvérünk Gyújtás tüzet a szívemben! címmel személyes hangvételű, sokunkat lélekben megszólító előadói estét tartott.

Köszönjük azon adományokat, amelyek a gyermekek **karácsonyi megajándékozására** érkeztek/érkeznek.

Egyházközségünk a november 15-én Bence Imre esperes elnökletével megtartott **lelkészválasztó közgyűlése** döntött a másodlelkészi állás felállításáról és megválasztotta dr. Blázy Árpádnét másodlelkésznek.

November 28-án délelőtt 11 órakor **finn nyelvű istentiszteletet** tartottunk, amelyen a finn iskola gyülekezeti termünkben működő csoportjának tanulói is részt vettek.

2009. november 28-án (szombaton) 14 órakor kegyeleti megemlékezés volt **Jány Gusztáv nyá. vezérezredes kivégzésének 62. évfordulója** alkalmából a farkasréti temetőben. Rövid megemlékezést illetve áhítatot tartott dr. Galli István ügyvéd, dr. Hautzinger Gyula nyá. ezredes és dr. Blázy Árpád kelenföldi lelkész.

November 28-án, délután 3-5-ig a szokásos **adventi délutánra** hívtuk a gyülekezet gyermekeit, és minden kedves érdeklődőt. Mint minden esztendőben, ezen a délutánon alkalom nyílt arra, hogy a különböző hittanórákra járó gyermekek jobban megismerjék egymást, valamint közösen készítsünk apró karácsonyi meglepetéseket.

November 29-én a délelőtt 11 órai istentiszteleten a gyermekek műsorának keretében meggyújtottuk az **adventi koszorú első gyertyáját**.

December 14-én, hétfő Fraknó utcai szeretetszolgálati központunkban újra megrendezzük a **hajléktalanok karácsonyát**. A hajléktalanok vendégül látásához szívesen fogadunk tartós, száraz élelmiszert (pl. száraz tészta, kolbász, konzervek, édességek stb). Ilyen jellegű adományokat a templom bejárati asztalán lévő kosárba lehet elhelyezni.

Karácsonyi vásár lesz templomunkban az adventi vasárnapokon. A kézimunkakör által készített „ajándéknak valót” a templom előterében lehet majd megtekinteni, illetve megvásárolni az istentiszteletek előtt és után. Kérjük tehát a kedves testvéreket, hogy úrvacsoraosztás közben ne vásároljanak. Köszönjük.

December 15-én, kedden este 18 órakor immár másodízben rendezzük meg a **munkatársi karácsonyt** gyülekezetünkben. Ezúton is nagy szeretettel hívjuk és várjuk azt a közel 70 testvérünket, akik részt vállalnak a gyülekezetünkben folyó szerteágazó munkából-szolgálatból!

ÜNNEPI ISTENTISZTELETI REND 2009. karácsony–újév

DECEMBER 24. Karácsony este

16 óra úrv.

Farkasrét 15 óra

Joób Máté

Blázy Árpád

DECEMBER 25. Karácsony ünnepe

8 óra úrv.

11 óra úrv.

11 óra

18 óra

Farkasrét 9 óra úrv.

Blázy Árpád

Blázy Árpád

Blázy Árpádné

Joób Máté

Joób Máté

Gyermekistentisztelet

DECEMBER 26. Karácsony 2. napja

8 óra úrv.

11 óra úrv.

18 óra

Farkasrét 9 óra úrv.

Joób Máté

Joób Máté

Blázy Árpád

Blázy Árpád

DECEMBER 27. Karácsony ü. u. vasárnap

8 óra úrv.

11 óra úrv.

18 óra

Farkasrét 9 óra

Blázy Árpádné

Blázy Árpádné

Missura Tibor

Missura Tibor

DECEMBER 31. Óév este

18 óra

Farkasrét 16.30 óra

Blázy Árpád

Blázy Árpád

JANUÁR 1. Újév

8 óra úrv.

11 óra úrv.

18 óra

Farkasrét 9 óra úrv.

Blázy Árpádné

Blázy Árpádné

Joób Máté

Joób Máté

Farkasrét: XI. Németvölgyi u. 138.

Telefonszámok

Hivatali rend

Lelkészi hivatal 361-2159, 06/20 824-2907

Blázy Árpád igazgatólelkész 385-0244

Joób Máté lelkész 385-0820

Blázy Árpádné másodlelkész 385-0244

Schulek Mátyás diakónus lelkész 337-8371

Ittzés András felügyelő 209-4259

Kotsis Domokos másodfelügyelő 386-9626

Sass János másodfelügyelő 361-1493

Bence Gábor kántor, karnagy 208-3779

Sutyinszki Katalin egyházi 385-0600

A lelkészi hivatal nyitva tartása:

Hétfő–péntek 9–13 óra,

Szerda 17–19 óra

Lelkészek beosztása:

Blázy Árpád: kedd, péntek 10–12 óra

Joób Máté: szerda 17–19, csütörtök 10–12

Blázy Árpádné: hétfő, szerda 10–12 óra

Fraknó utcai Szeretetszolgálat

Cím: Budapest, Fraknó u. 32., tel.: 203-8365

Kedd 14–17 óra között Erdődy Tiborné

KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL

A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség ingyenes lapja

1114 Budapest, Bocskai út 10.

E-mail: kelenfold@lutheran.hu

Web: <http://kelenfold.lutheran.hu>

Szerkesztők: Blázy Árpád, Blázy Árpádné, Ittzés Szilvia, Joób Máté,

Mády Erzsébet, Pap Kinga Marjatta

Szerkesztőségi ügyekben kereshető:

Ittzés Szilvia 209-4259, ittzes@freemail.hu

Megjelent 700 példányban.

A lap készítéséhez adományokat elfogadunk, melyeket a templomi perselybe kérünk betenni.

Felelős kiadó: Ittzés András

Címlapgrafika: Tóth Zoltán

Tördelés: D-Plus Kft.

Nyomás: D-Plus Kft.